

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาตามความคิดเห็นของ

นักเรียนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

THE CHARACTERISTIC OF AGRICULTURAL TEACHERS IN EDUCATION
REFORM BY THE STUDENTS' OPINIONS IN MAHASARAKHAM COLLEGE
OF AGRICULTURAL AND TECHNOLOGY

โดย
นายชูชาติ ยืนยง

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ช.พ.

๕๖๔๘ ค

๒๕๔๖

ปีการศึกษา ๒๕๔๖

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน **51338**

วัน,เดือน,ปี **9 ก.ค. ๒๕๔๗**

๑๑๗๔๖๗๕๑
b.....
i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2546

ชื่อเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

The Characteristic of Agricultural Teachers in Education Reform by The Students' Opinions in Mahasarakham College of Agricultural and Technology

ชื่อ - สกุล นายชชาติ ยืนยง

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชา คุรุศาสตร์เกษตร

คณะ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันทนี โชติสกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับคืนจำนวน 78 คิดเป็นร้อยละ 92.86 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย และแปลผลตามเกณฑ์ประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ปีการศึกษา 2546 จำนวน 78 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18 - 20 ปี อาชีพของบิดา-มารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมส่วนรายได้ของบิดา-มารดา (ต่อปี) ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท/ปี เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม คือ มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้วสำหรับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา ส่วนมากต้องการศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ส่วนสาขาวิชาที่
ต้องการศึกษา คือ สาขาวิชาสัตวศาสตร์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุค
ปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้

ด้านการสอน พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก 12 รายการ ซึ่งมี
ประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) มีความตั้งใจในการสอนและรักการสอน
2) มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง 3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียน
การสอนในแต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน

ด้านวิชาการ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็น
ที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ 1) มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2) จัดทำงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ
3) มีความรู้ทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และภาษาเป็นเครื่องมือ ในการแสวงหาความรู้

ด้านบุคลิกภาพ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็น
ที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส 2) มี
สุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง 3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมี
ประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป 2) ให้ความ
สนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน 3) ปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย

ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกราย
การ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน
เอง 2) มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ 3) มีความซื่อสัตย์ สุจริต

ด้านการอบรม เน้นแนวและการปกครอง พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับ
มากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) อบรมให้ศิษย์เป็น
พลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย 2) เน้นแนวให้คำปรึกษาในด้านชีวิตและด้านการประกอบ
อาชีพ 3) อบรมศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้มีกิริยามารยาทที่ดี

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาทั้ง
6 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตาม
ลำดับ คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านการ อบรม เน้นแนวและการปกครอง 3) ด้านคุณธรรม
และความประพฤติ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 5) ด้านวิชาการ 6) ด้านการสอน

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน โดยเฉพาะ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันทนี โชติสกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้เสียสละเวลาและกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้มีความถูกต้อง ผู้จัดทำขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. ดนัย ดิษยบุตร อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และท่านอาจารย์ ชาญยุทธ จันทร์ากุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายจัดการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา ที่ให้คำชี้แนะตรวจสอบและแก้ไข แบบสอบถาม ปัญหาพิเศษฉบับนี้จะสมบูรณ์มิได้ถ้าขาดความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม จึงขอขอบใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ความดีและผลประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบแต่ บิดา-มารดา ที่ช่วยในเรื่องทุนทรัพย์ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ให้สำเร็จลงได้ด้วยดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายชูชาติ ยืนยง
กุมภาพันธ์ 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 การปฏิรูปการศึกษา.....	4
2.2 ความหมายของครู-อาจารย์.....	6
2.3 บทบาทหน้าที่ของครู-อาจารย์.....	8
2.4 บุคลิกภาพและคุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่ดี.....	11
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
3.1 ประชากร.....	17
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	17
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	17
3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม.....	17
3.3.3 การตรวจสอบแบบสอบถาม.....	18
3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	18
3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	20
4.1 ผลการวิจัย.....	20
4.2 วิจารณ์ผล.....	31
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	34
5.1 สรุป.....	34
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	36
บรรณานุกรม.....	37
ภาคผนวก.....	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม.....	20
2. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านการสอน.....	23
3. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาการ.....	25
4. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ.....	26
5. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	27
6. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านคุณธรรมและความประพฤติ.....	29
7. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง.....	30
8. สรุปค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน.....	30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้นจะต้องมีการพัฒนาทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาของประเทศ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นแนวทางที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้คนในสังคมตระหนักว่า เป็นเส้นทางนำไปสู่การแก้ปัญหาวิกฤตด้านต่างๆที่เกิดขึ้นและการปฏิรูปการศึกษาจะเป็นเส้นทางนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถและมีศักยภาพสูงในการแข่งขันกับประเทศต่างๆในประชาคมโลก โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยครูสอนวิชาเกษตรซึ่งจะเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาชีพเกษตร และครูผู้สอนเองจะต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในด้านต่างๆ และเป็นที่ยอมรับของนักศึกษา หากครูสอนวิชาเกษตรมีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมมีทักษะและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีแล้ว การพัฒนาในด้านเกษตรก็จะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น (ศูนย์ปฏิบัติการการปฏิรูปการศึกษา, 2544 : 2)

การสอนวิชาเกษตรจะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง ในเรื่องที่จะสอนและเรียนรู้ได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายๆอย่าง ได้แก่ 1) ลักษณะของครู(Teacher Characteristics) 2) ลักษณะนักเรียน(Learner Characteristics) 3) ลักษณะของกลุ่มผู้เรียน(Group Characteristics) 4) เนื้อหา(Subject Matter) 5) อุปกรณ์ประกอบการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก(Physical Characteristics of Teaching and Facilities) 6) สิ่งแวดล้อมหรืออิทธิพลภายนอก(Outside Forces) 7) พฤติกรรมร่วมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน(Learner and Teacher Behavior) การสอนวิชาเกษตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้นั้นมีปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพเกษตรเป็นอย่างดี มีเทคนิคการสอน มีความรับผิดชอบ มีความอดทน มีความเสียสละ และมีไหวพริบในการที่จะเลือกเนื้อหาวิชามาสอนให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (รมณีย์ อากาศิรม, 2531 : 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม มีการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และเนื้อหาความรู้ทางด้านวิชาการในการสอนร่วมกับการวัดและการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการปฏิรูปการศึกษา อีกทั้งผู้ทำการวิจัยเองก็เคยศึกษาที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคามมาก่อน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ว่าครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษามีคุณสมบัติอย่างไร เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูสอนวิชาเกษตรให้สอนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและพิจารณาแก้ไขในสิ่งที่ยังมีข้อบกพร่องอยู่ ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้เพื่อสำรวจและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคามระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 84 คน ดังนี้

ชั้น ปวส. 2 สาขาวิชาพืชศาสตร์	จำนวน	16	คน
ชั้น ปวส. 1 สาขาวิชาสัตวศาสตร์	จำนวน	27	คน
ชั้น ปวส. 2 สาขาวิชาสัตวศาสตร์	จำนวน	41	คน

1.4 นิยามศัพท์

“การปฏิรูปการศึกษา” หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความคิด และวิถีปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาจากเดิมไปสู่แนวทางใหม่ เพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อถือของบุคคลที่สนองต่อคำถามหรือสิ่งต่างๆที่ประสาทสัมพันธ์อาจถูกหรือผิดก็ได้

“คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร” หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของครูสอนวิชาเกษตรในด้านต่าง ๆ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน สามารถสร้างความสนใจของผู้เรียนได้

- ด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจของเนื้อหาวิชา เกษตรทั้งในด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ทันสมัยอยู่เสมอ สามารถนำความรู้ใหม่ๆมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

- ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับกิจกรรมารยาทที่เหมาะสม ถูกกาลเทศะมีการแต่งกาย การพูด การนั่ง การเดิน เรียบร้อยพูดจาสุภาพชัดเจน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

- ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะสังคมของบุคคล เช่นสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกเพศทุกวัย การมีอัตราสักับคนทั่วไป การให้ความสนใจและการเป็นกันเองกับผู้เรียน และรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน

- ด้านคุณธรรมและความประพฤติ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ การเสียสละเพื่อส่วนรวม มีการวางตนอย่างเหมาะสม รู้จักประเมินผลและปรับปรุงตนเอง การเคารพและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น

- ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง หมายถึง การมีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำ และสามารถปกครองผู้เรียนให้เชื่อฟัง

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยที่ได้เสนอวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงครูสอนวิชาเกษตร ให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ในการวิจัยได้ศึกษาเอกสารในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. การปฏิรูปการศึกษา
2. ความหมายของครู-อาจารย์
3. บทบาทหน้าที่ของครู-อาจารย์
4. บุคลิกภาพและคุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่ดี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความหมายลึกซึ้งกว้างไกล “การปฏิรูป” จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างขนานใหญ่ เป็นการเปลี่ยนทั้งระบบและเปลี่ยนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้ไม่เกิดความรุนแรง หรือกระทบในทางเสียหายน้อยที่สุด เป็นวิถีทางของอารยชน เหมาะสำหรับสังคมประชาธิปไตยที่ยึดหลักการเปลี่ยนแปลง โดยปราศจากการใช้พลังกำลังและความรุนแรง (วิชัย ตันศิริ, 2542 : 15-16)

การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง “การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความคิด และวิถีปฏิบัติในกิจการต่างๆเกี่ยวกับการศึกษาจากเดิมไปสู่แนวทางใหม่ เพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น” (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2540 : 5)

การปฏิรูปการศึกษา นั้นเป็นเรื่องใหญ่ คำว่า “ปฏิรูป” นั้นมีความหมาย 2 อย่าง คือ

- 1) ทำให้กลับเข้าสู่รูปเดิม เพราะคำว่า “ปฏิ” คือกลับไปเป็นอย่างเก่า หรือ กลับเข้าที่ ส่วน “รูป” คือรูปแบบ เมื่อรวมกันเป็นปฏิรูปจึงแปลว่า ปรับปรุงหรือปรับให้เข้าที่ คืออาจเกิดความคลาดเคลื่อนออกไป ก็ทำให้เข้าสู่รูปเดิมที่ถูกต้อง
- 2) ทำให้เหมาะสม หมายความว่า ปรับแก้ไขให้เหมาะสม กลับสภาพที่เป็นอยู่เพื่อให้ได้ผลดี

การปฏิรูปในที่นี้อาจจะมีความหมายได้ 2 อย่าง คือในบางกรณี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็เป็นความหมายที่ 1 หรือบางกรณีก็เป็นความหมายที่ 2 (โครงการปฏิรูปการเรียนการสอน, 2541 : 2)

การปฏิรูปการศึกษา มีวัตถุประสงค์ 3 อย่าง และมีการปฏิรูป 3 อย่างดังนี้

1. การศึกษาสำหรับคนทั้งหมด (Education for All) การศึกษาต้องเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ของคนทุกคนในสังคมตั้งแต่แรกเกิดจนตาย อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆอย่างเหมาะสม ให้ทุกคนได้เรียนรู้อันนำไปสู่การมีอาชีพและพัฒนาการทุกด้าน

2. สังคมทั้งหมดต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) สังคมทั้งหมดต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หรือสังคมทั้งสังคมต้องเป็นไปเพื่อการศึกษา นั่นคือเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

3. การศึกษาที่แก้ปัญหาทั้งหมด (Education for All Problems) การศึกษาคือการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหาทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาความยากจน ปัญหาทางสุขภาพ ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางการเมือง ฯลฯ และควรจะประมวลปัญหาทั้งหมดและจัดการศึกษาชนิดที่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ทำให้เกิดความเข้มแข็งทางความคิดและการกระทำจริง

การปฏิรูปการศึกษามีการปฏิรูป 3 อย่างคือ

1. ปฏิรูประบบการศึกษา เพื่อที่จะให้เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นการศึกษาที่สามารถแก้ปัญหาทั้งหมดได้ จึงควรมีการปฏิรูประบบการศึกษาให้มี

- ความทั่วถึง
- ความหลากหลาย
- ความยืดหยุ่น
- ความสอดคล้อง
- ความเชื่อมโยง
- ประสิทธิภาพ

2. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางปัญญา เพิ่มความหลากหลายของการเรียน จากการสัมผัสความจริง จากการทำกิจกรรม จากการทำงาน จากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหรือกระบวนการทำงานกลุ่ม ฝึกความปรารถดีและความอดทน และแก้ปัญหาจากสถานการณ์กดดันรอบตัว ฝึกวิธีคิดที่จะนำไปสู่ปัญญา

3. การปฏิรูปการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้มีการริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยตนเอง การสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (ประเวศ วะสี, 2539 : 9-15)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาใน 9 ประเด็นสำคัญ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การปฏิรูปแนวคิดในการจัดการศึกษา (มาตราที่10-มาตราที่14) การปฏิรูประบบการศึกษา(มาตราที่15-มาตราที่21) การปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษา(มาตราที่22-มาตราที่30) การปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา(มาตราที่31-มาตราที่46) การปฏิรูปมาตรฐานการจัดการศึกษา(มาตราที่47-มาตราที่51) การปฏิรูปครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา(มาตราที่52-มาตราที่57) การปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา (มาตราที่58-มาตราที่62) การปฏิรูปเทคโนโลยีทางการศึกษา(มาตราที่63-มาตราที่69) (ศูนย์ปฏิบัติการการปฏิรูปการศึกษา, 2544 : 4)

2.2 ความหมายของครู-อาจารย์

ได้มีการกล่าวไว้มากมายเกี่ยวกับคำว่า “ครู” ทั้งความหมายและคุณลักษณะของครูนับตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบันนี้

คำว่า “ครู” มีความหมายลึกซึ้ง มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลีว่า “ครู-คุรุ” หรือภาษาสันสกฤตว่า “ครู” ในความหมายที่เป็นคำนาม แปลว่า ผู้สั่งสอนศิษย์ หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ และความหมายที่เป็นคำวิเศษณ์ในภาษาบาลีแปลว่า หนัก สูง ส่วนในภาษาสันสกฤตแปลว่า ใหญ่ หนัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2531 : 168)

ส่วนในหนังสือ Dictionary of Education ให้ความหมายของคำว่า ครู (teacher) ไว้ดังนี้ (ยนต์ ชุ่มจิตร, 2531 : 8)

1. ครู คือ บุคคลที่ทางราชการจ้างไว้เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะป็นของรัฐหรือเอกชน (a person employed in an official capacity for the purpose guiding and directing the learning experiences of pupils or students in an educational institution, whether public or private)

2. ครู คือ บุคคลที่มีประสบการณ์หรือมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมีทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่สามารถให้บุคคลอื่น ๆ เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการก้าวหน้าได้ (a person who because of rich or unusual experience or education or both in a given field is to contribute to the growth and development of other persons who come in contact with him)

3. ครู คือ บุคคลที่สำเร็จหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันฝึกหัดครู และการฝึกอบรมนั้นได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ โดยมอบประกาศนียบัตรทางการสอนให้แก่บุคคลนั้น (a person whose certificate of qualification is issued by the State for the purpose of enabling him to engage in the profession of teaching) (ยนต์ ชุ่มจิตร, 2531 : 8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

who has completed a professional curriculum in a teacher education institution and whose training has been officially recognized by the award of an appropriate teaching certificate)

4. ครู คือบุคคลที่อบรมสั่งสอนคนอื่น ๆ (a person who instructs others) (Good. 1973 : 586 อ้างถึงใน ยนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 8)

คำว่าครูโดยทั่วไป หมายถึง ผู้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้ที่มีความหนักแน่นควรแก่การเคารพบูชาของศิษย์ แต่ปัจจุบันครู หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอนคน และจะมักใช้กับผู้สอนในระดับที่ต่ำกว่าวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย หรืออุดมศึกษา

ถ้าหากจะแยกตามความหมายของคำในภาษาอังกฤษว่า TEACHERS จะได้ดังนี้ (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2540 : 32-35)

T = Teaching and Training	การสอนและการฝึกอบรม
E = Ethics Instruction	การอบรมคุณธรรมและจริยธรรม
A = Action Research	การค้นคว้าวิจัยหรือการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ
C = Cultural Heritage	การถ่ายทอดวัฒนธรรม
H = Human Relationship	การสร้างมนุษยสัมพันธ์
E = Extra jobs	การปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่างๆ
R = Reporting and Counseling	การรายงานและและการแนะแนว
S = Student Activities	การกิจกรรมนักเรียน

ครูตามพจนานุกรม แปลว่าหนัก คือคำว่าครู ในที่นี้หมายความว่า ครูคือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในด้านจิตหรือวิญญาณ (spiritual guide) จึงมีผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลก โลกต้องยกย่องบูชาครู ครูจึงต้องเสียดสละ ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน (ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 1)

ส่วนความหมายของคำว่า “อาจารย์” ปัจจุบันคำว่า “ครู” กับ “อาจารย์” มักจะใช้ปะปนหรือควบคู่กันเสมอ จนบางครั้งดูเหมือนจะมีความหมายเป็นคำเดียวกัน แต่ความเป็นจริงแล้ว รากศัพท์เดิมของคำว่า “อาจารย์” ไม่เหมือนกับคำว่า “ครู” คำว่า “อาจารย์” มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี “อาจารย์” ภาษาสันสกฤตว่า “อาจริย” ในภาษาอังกฤษคือ “Instructor” ซึ่งในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 อธิบายว่า อาจารย์คือผู้สั่งสอนวิชาความรู้ คำที่ใช้เรียกหน้าหน้าที่บุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในด้านใดทางหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 898)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของอาจารย์ตามทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ (2529 : 93) ได้จำแนกไว้สองนัยด้วยกัน คือ

1. ความหมายดั้งเดิม หมายถึง ผู้ฝึกมารยาท หรือเป็นผู้ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ อาจารย์เป็นผู้วาง เป็นผู้ดูแลให้อยู่ในระเบียบ

2. ปัจจุบัน หมายถึง ฐานะชั้นสูงหรือชั้นหนึ่งของผู้ที่เป็นครู

ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม ของพระราชวรมุนี (ประยูรช ปยุต.โต อ้างถึงใน ยนต์ ชุ่มจิต, 2530 : 10) อธิบายความหมายของอาจารย์ไว้ ดังนี้

2.1 ผู้ประพฤติการอันเกื้อกูลแก่ศิษย์

2.2 ผู้ที่ศิษย์พึงประพฤติด้วยความเอื้อเฟื้อ

2.3 ผู้สั่งสอนวิชาและอบรมดูแลความประพฤติ

คำว่า ครู- อาจารย์ ในปัจจุบันนี้เกือบมีความหมายเป็นคำคำเดียวกัน คือ หมายถึงผู้สอน วิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ และใช้เรียกบุคคลที่ทำหน้าที่สอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษาจะต่างกันตรงที่สถานภาพทางตำแหน่งเท่านั้น

2.3 บทบาทหน้าที่ของครู-อาจารย์

บทบาท หมายถึง “ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพต่างๆของบุคคล เช่น พ่อแม่ นอกจากเลี้ยงลูกให้เจริญเติบโต จะต้องมึบทบาทในการอบรมสั่งสอน ส่วนครูจะมีบทบาทอื่นๆที่นอกเหนือจากการสอนวิชาความรู้ เช่น ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเสื้อผ้าอาหาร ส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน และดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กๆ” (ยนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 31)

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุภกุล (2522 : 61) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การแสดงออกของบุคคลในด้านที่เกี่ยวกับการพูด ลักษณะท่าทาง การตอบสนอง กิริยาอาการต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นรับทราบว่าคุณกำลังทำหน้าที่อะไร มีตำแหน่งหรือฐานะทางสังคมอย่างไร”

โสภณ ชูพิชัยกุล (2522 : 45) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวัง ภายใต้อาณัติทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยถือเอาฐานะ และหน้าที่ทางสังคมของบุคคลนั้นเป็นมูลฐาน”

บทบาทหน้าที่ของครูในยุคปฏิรูปการศึกษาควรมีในสิ่งต่อไปนี้

1. หน้าที่การสั่งสอนและฝึกฝนอบรม (Teaching and Training) ภารกิจประการแรกสุดและสำคัญที่สุดของผู้ประกอบวิชาชีพครูคือ การสั่งสอนวิชาความรู้การฝึกฝนวิทยาการให้กับศิษย์ไม่ว่าหลักสูตรหรือปรัชญาการศึกษาจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผู้เป็นครูจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเล่าเรียน คุณภาพที่เด่นที่สุดของครูก็คือ การสอน ครูที่สอนดี รู้วิธีฝึก-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝนศษยัให้มีความรู้ความเข้าใจวิชาที่เรียนยอมเป็นครูผู้ที่ได้รับการนับถือ การสอนที่ดีนั้น (กิลเบิร์ต ไฮเอท อ้างถึงใน ชีรศักดิ์ อัครบรร, 2540 : 32) กล่าวไว้ว่า การสอนที่ดีมีลักษณะดังนี้

- 1.1 ต้องมีความรู้ในเรื่องที่สอนอย่างลึกซึ้ง แม่นยำเนื้อหา
- 1.2 ต้องมีอารมณ์ขัน สอนได้สนุกสนานไม่น่าเบื่อ
- 1.3 ต้องมีความแม่นยำ และมีความมั่นใจในการสอน
- 1.4 สอนด้วยความรักและเมตตาคนักเรียน ไม่ข่มขู่บังคับกรรโฆก
- 1.5 ต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อความไม่รู้ของนักเรียน
- 1.6 ต้องมีความเข้าใจในพัฒนาการและความสนใจของนักเรียน
- 1.7 ต้องรู้จักยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

2. หน้าที่อบรมคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics Intruction) ภารกิจของครูนอกจากสั่งสอนและฝึกฝนวิชาการให้แก่ศิษย์แล้วนั้น ภารกิจสำคัญอีกประการที่สังคมคาดหวังไว้ก็คือ การอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน จริยธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์มีพฤติกรรมต่างจากสัตว์ ครูเป็นผู้อบรมกตึกาสังคม กฎเกณฑ์ของสังคม ตลอดจนกิริยามารยาทที่สังคมพึงประสงค์ให้ศิษย์ โดยทั่วไปการอบรมจริยธรรมนั้นมีหลักการสำคัญคือครูต้องสั่งสอนสิ่งที่ควรกระทำ สิ่งไม่ควรปฏิบัติให้ก่อน ครูต้องปฏิบัติให้ดู ให้เข้าใจวิธีการกระทำสิ่งต่างๆที่ถูกที่ควรแล้วให้ศิษย์ได้ปฏิบัติ ได้ฝึกฝนจนได้รับรู้ผลจากการปฏิบัติดีตามนั้น ให้มีประสบการณ์ตรงว่าการประพฤติดีนั้นทำให้มีความสุขได้อย่างไร

3. หน้าที่วิจัยและศึกษาค้นคว้า (Action Research) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวศิษย์ ครูจึงควรมีหน้าที่แสวงหาคำตอบในสภาพการทางการศึกษาทุกๆด้านของนักเรียน ครูจึงต้องศึกษาค้นคว้าและวิจัยงานทุกด้านที่เกี่ยวกับห้องเรียน โรงเรียน และตัวนักเรียน ตลอดจนความเข้าใจของครูเองในสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติครูต้องแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการลงมือกระทำ(Action)

4. หน้าที่ของครูในการถ่ายทอดวัฒนธรรม (Cultural Heritage) สังคมคาดหวังให้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้กับเยาวชน ซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของสังคมต่อจากพ่อแม่และครอบครัว หน้าที่ในการถ่ายทอดมรดกของสังคมนี้อบรมคลุมถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีในสังคม เช่น การมีสัมมาคารวะ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ และการพัฒนาวัฒนธรรม รวมถึงการรณรงค์สร้างสรรคัวัฒนธรรมที่ดีแก่สังคม เช่น วัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการจราจร การมีวินัยต่างๆ เป็นต้น หน้าที่ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมนี้ เป็นงานสร้างสังคม หรือสร้างชาติของครูนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. หน้าที่ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) งานในหน้าที่ครูต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมมากมายตั้งแต่ นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู บุคลากรในหน่วยงาน บุคลากรในชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องด้วย ครูต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลดังกล่าว แต่ละกลุ่มเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและสถานศึกษา

6. หน้าที่เกี่ยวกับงานพิเศษขององค์กรที่ได้รับมอบหมาย (Extra Jobs) หน้าที่ของครูที่นอกเหนือจากการสอน การอบรมและพัฒนาลูกศิษย์แล้ว ครูจำนวนมากต้องมีงานบางอย่างที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย เป็นงานสนับสนุนการศึกษา เช่น งานธุรการโรงเรียน งานบรรณารักษ์ งานปกครอง งานอาหารกลางวัน งานตามระเบียบราชการ การตรวจเวรยาม การทำงานนอกสถานที่ ฯลฯ ซึ่งงานต่างๆ เหล่านี้บางลักษณะงานจำเป็นที่จะต้องใช้ความสามารถพิเศษบางประการของครู ครูจำเป็นต้องศึกษา ฝึกฝน ความสามารถพิเศษบางอย่างไว้ด้วย เช่น งานคอมพิวเตอร์ คนตรี ศิลปะ เป็นต้น

7. หน้าที่ในการรายงานผลและการให้คำปรึกษา (Reporting and Counselling) ครูต้องรายงานผลการพัฒนาการของศิษย์ทุกๆ ด้านต่อผู้ปกครองและผู้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการวัดและประเมินผล ทั้งสามารถรายงานผลได้อย่างถูกต้องทั้งทางด้านการศึกษาเล่าเรียน ความประพฤติ สุขภาพอนามัย และลักษณะนิสัยของนักเรียน นอกจากการรายงานผลซึ่งเป็นระเบียบปฏิบัติแล้ว ครูยังต้องเป็นผู้ช่วยร่วมแก้ไขและป้องกันไม่ให้ศิษย์ล้มเหลว ในการศึกษาและพัฒนาการด้านต่างๆ โดยการเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือทั้งกับตัวศิษย์และผู้ปกครองด้วย ทั้งการรายงานผลและการแนะแนวต้องทำสม่ำเสมอและตรงเวลา

8. หน้าที่จัดกิจกรรมนักเรียน (Student Activities) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการต่างๆ ของศิษย์ การจะพัฒนาให้ศิษย์มีประสบการณ์ที่เหมาะสมนั้น ครูต้องเป็นผู้จัดสภาพการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสมนั่นเอง กิจกรรมนักเรียนที่ครูต้องจัดมีตั้งแต่กิจกรรมในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้เด็กมีโอกาสนำสิ่งที่เรียนในห้องเรียนไปใช้ และกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์โลกทัศน์ และวิสัยทัศน์ที่กว้างขวาง ซึ่งจะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสำเร็จในชีวิต

จากความหมายข้างต้นนี้ จะพบว่าครูนั้นคือผู้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ศิษย์ แต่ปัจจุบันครูไม่ใช่จะทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีงานเสริมหลายด้าน จนบางครั้งอาจลืมความเป็นครู ทำให้มองเห็นได้ว่าครูนั้น มีหลายประเภทโดยพิจารณาจากพฤติกรรมความเป็นครู (วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2544 : 117-119)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 บุคลิกภาพและคุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่ดี

คำว่า บุคลิกภาพ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Personality มาจากภาษากรีกว่า Persona แปลว่า หน้ากากที่ตัวละครได้สวมเวลาแสดงละคร เพื่อให้เห็นความแตกต่างของตัวละครทำให้ผู้ชมจำตัวละครได้ ตามพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายความหมายบุคลิกภาพไว้ว่า เป็นผลรวมทางความคิด ท่าที และนิสัย ซึ่งสร้างสมจากมูลฐานองค์ประกอบทางจิต และทางกายภาพของบุคคล อันถ่ายทอดมาจากชีววิทยาส่วนหนึ่ง และจากแบบอย่างวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมาจากสังคมอีกส่วนหนึ่งและรวมถึงการปรับเหตุลงใจ ความสามารถ และความมุ่งประสงค์ของตัวบุคคลนั้นให้เข้ากับความต้องการและนิสัยแห่งสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและไม่เกี่ยวข้องกับสังคม (วัชรวิ ตระกูลงาม, 2542 : 195)

ดังนั้นบุคลิกภาพจึงมีความสำคัญสำหรับครูเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งพอจะจำแนกได้เป็น 4 ด้าน บุคลิกภาพทางกาย

1. บุคลิกภาพทางกาย

เป็นบุคลิกภาพที่สังเกตเห็นได้ และเป็นสิ่งที่ปรากฏต่อบุคคลทั่วไปเป็นความประทับใจครั้งแรกที่เกิดกับผู้พบเห็น บุคลิกภาพทางกายทั่วไปมีดังนี้

1.1 รูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณ บุคลิกภาพส่วนนี้เป็นมาโดยกำเนิด อาจแก้ไขได้ยาก แต่สามารถปรับปรุงและพัฒนาได้ตามสมควร ผู้เป็นครูไม่ว่ารูปร่างจะเป็นอย่างไร ที่สำคัญต้องมีความแข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากโรค ไม่เป็นทาสสิ่งเสพติดซึ่งจะทำให้ร่างกายทรุดโทรม

1.2 การแต่งกาย บุคลิกภาพในส่วนด้านการแต่งกายของครูนับเป็นสิ่งแรกที่นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนมองเห็น จึงมีผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อตัวครู การแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.2.1 แต่งกายให้เหมาะสมกับสถานที่และความนิยมของสังคมในโอกาสต่าง ๆ เช่น ศาสนสถาน สถานที่ราชการ และงานกิจกรรมต่างๆ

1.2.2 แต่งกายให้เหมาะสมกับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ คือ ต้องแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานภาพ และต้องไม่เกินความจำเป็น

1.2.3 ความสะอาดของเครื่องแต่งกายทั้งเสื้อผ้าและรองเท้าไม่จำเป็นต้องมีราคาสูงนัก แต่ต้องมีความสะอาดอยู่เสมอ

1.2.4 สวมเสื้อผ้าให้เหมาะกับรูปทรงและเรียบร้อยอยู่เสมอ

1.2.5 การใช้เครื่องประดับที่มีค่าครูไม่ควรใช้ของมีค่าแพง เกินความจำเป็น

1.3 กิริยามารยาท กิริยามารยาทที่ดีคือ การวางตัวให้ถูกกาลเทศะ เหมาะกับแต่ละบุคคลที่ปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยมีความสุขภาพเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุด

2. บุคลิกภาพทางสังคม

บุคลิกภาพทางสังคมเป็นบุคลิกภาพที่แสดงออกให้ผู้อื่นพบเห็นได้ เช่นเดียวกับบุคลิกภาพทางร่างกาย เพียงแต่บุคลิกภาพทางสังคมนั้นอาจมีผลจากบุคลิกภาพภายในของแต่ละบุคคลนั้น ๆ ซึ่งเป็นแรงขับที่สำคัญ โดยเฉพาะคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ได้แก่ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์

3. บุคลิกภาพทางอารมณ์

บุคลิกภาพทางอารมณ์เป็นบุคลิกภาพภายในที่อาจแสดงออกมาให้เห็น หรือไม่ก็ได้บุคลิกภาพทางอารมณ์ของครู

3.1 อารมณ์ขัน จากผลการวิจัยทั้งของนักการศึกษาไทยและต่างประเทศตรงกันว่า อารมณ์ขันเป็นบุคลิกภาพด้านหนึ่งของครูที่นักเรียนเห็นความสำคัญมาก การมีอารมณ์ขันช่วยให้การสอนสนุกสนานเป็นศิลปะของการสอนประการหนึ่ง นอกจากนี้อารมณ์ขันยังช่วยให้ครูใช้สร้างบรรยากาศและสร้างความสนิทสนมกับผู้อื่นได้ง่าย

3.2 อารมณ์ดี เป็นบุคลิกภาพอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูเป็นคนน่ารัก (ปิโย) นักเรียนมีความกล้าและพอใจที่จะเข้ามาพบปะเพื่อปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตน

3.3 อารมณ์เย็น เป็นบุคลิกที่ช่วยให้ครู เป็นผู้ค้าสมาคมด้วย ช่วยให้ครูมีความอดทนในการสั่งสอนศิษย์ ไม่วุ่นวายในการแก้ปัญหา การดูต่ำว่ากล่าวศิษย์จะเป็นไปโดยมีเหตุผลสมควร ช่วยให้ครูพูดจาไพเราะและสุภาพอยู่เสมอ

3.4 ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Intelligent) ครูที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีจะได้เปรียบในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่การงาน ความมั่นคงทางอารมณ์เป็นบุคลิกภาพที่สำคัญที่สุดของทุกอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็นครู

4. บุคลิกภาพทางสติปัญญา

บุคลิกภาพทางด้านสติปัญญา เป็นเรื่องของชาวปัญญาแต่ละคนเกิดจากพันธุกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ สติปัญญาจะดีเพียงใด เฉลียวฉลาดมากน้อยแค่ไหนย่อมขึ้นอยู่กับมันสมองเป็นสำคัญ การศึกษาและสิ่งแวดล้อมก็สามารถช่วยพัฒนาเพิ่ม ประสิทธิภาพของสติปัญญาได้ไม่น้อย บุคลิกภาพทางด้านสติปัญญาของครูนั้นขึ้นอยู่กับครูแต่ละคนว่าจะเลือกกิจกรรมในชีวิตประจำวันอย่างไร หากครูรู้จักค้นคว้าวิจัย (Action Research) หมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอย่อมเป็นผู้ได้เปรียบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การแสวงหาความรู้คือการแสวงหาข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ครูต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อสติปัญญา เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟังเพลง ท่องเที่ยวตามพิพิธภัณฑ์หรืออุทยานแห่งชาติ คู่มือกรรมการต่าง ๆ (วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2544 : 136-138)

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาและวิจัยถึงลักษณะ(Characteristic) ของครูไทยที่พึงประสงค์และผลสรุปจากงานวิจัยได้แสดงคุณลักษณะของครูที่พึงปรารถนา ควรจะถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็น ซึ่งสรุปได้เป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ

1. มีความรู้ดี ซึ่งได้แก่ ความรู้ในวิชาการทั่วไป ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอน ความรู้ในวิชาครู ความรู้ในหน้าที่และงานครูทุกประการ

2. มีทักษะในการสอนและการปฏิบัติงานครู ซึ่งจำแนกออกเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นหลายประการ เช่น อธิบายเก่ง สอนสนุก ใช้สื่อหรืออุปกรณ์เสมอ จัดกิจกรรมสร้างบรรยากาศที่น่าเรียน เร้าพฤติกรรม ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการศึกษา จนนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง โดยใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. มีคุณธรรมนิยม อันได้แก่ คุณธรรมของครู จริยธรรม และคตินิยมในความเป็นครู ซึ่งมีรายละเอียดเช่น ภาควุมิใจที่ได้เป็นครู มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู รักการสอน พอใจที่ได้ทำประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของศิษย์ ช่วยพัฒนาคนและสังคม ตลอดจนมีวิญญานแห่งความเป็นครู (อำไพ สุจริตกุล, 2533 : 23-26)

รมณีษ์ อากาศิรม (2531 : 75-78) กล่าวถึงลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่ดี ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ในวิชาชีพเกษตร

1.1 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในวิชาชีพที่จะสอนทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.2 ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ

1.3 มีความริเริ่มสร้างสรรค์

1.4 มีประสบการณ์ในฟาร์ม

1.5 มีความสามารถเป็นที่ปรึกษาของชุมชนหรือชมรมต่างๆ

2. ด้านความสามารถในการถ่ายทอดความรู้หรือการสอน

2.1 มีความรักและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2.2 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องการสอนวิชาเกษตร

2.3 มีความสามารถในการเตรียมการสอนได้เป็นอย่างดี

2.4 สามารถเลือกเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 สามารถเลือกอุปกรณ์การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น น่าสนใจและเหมาะสม

2.6 สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อเพิ่มความสนใจและความจำ

2.7 สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.8 มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ในการสื่อความหมาย พูดชัดเจน มีการเน้นหนักเน้นเบา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เฉลิม บุรีภักดี และคณะ (อ้างโดย ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 108-109) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี ร่วมกับวิทยาลัยครู 12 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นต่อลักษณะที่ดี จากบุคคล 6 ประการ คือ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูหรือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี สรุปจากคำถามปลายเปิดทั้งหมด 130 ข้อ พบลักษณะของครูที่ดี มีดังนี้

1) มีคุณธรรมและความประพฤติดี 2) เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 3) การอบรม แนะนำ การปกครอง 4) การสอน ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร 5) มนุษยสัมพันธ์ 6) บุคลิกลักษณะ 7) สุขภาพและจิต 8) วิชาการ

ระพีพร ทองทั่ว (2530 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามแนวคิดของนักศึกษาศาสาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูสอนวิชาเกษตรกรรมควรมีคุณลักษณะทางการสอน ที่สำคัญมากคือ มีความรู้กว้างขวาง มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า และให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพที่นักศึกษาให้ความสำคัญ คือ ครูจะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำ น่านับถือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีอคติกับนักศึกษา และแต่งกายสุภาพรัดกุมเหมาะสมกับกิจกรรมที่กำลังทำและคุณลักษณะด้านสัมพันธภาพ ข้อที่ให้ความสำคัญ คือ ครูยินดีรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษามีความปรารถนาดีต่อนักศึกษา และครูควรสามารถแนะนำแนวทางการประกอบอาชีพในสาขาเกษตรได้

มณฑนา ปิยะมาดา (อ้างโดย ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 108-109) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ครูที่ดีมีลักษณะสำคัญ 9 ประการ คือ ลักษณะครูที่ดีที่สำคัญที่สุด คือ ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน ลักษณะครูที่ดีที่สำคัญรองลงมา คือ เมตตากรุณา การสอนดี ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน มีเหตุผลเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาธิปไตย ให้ความอุปการะนักเรียน บุคลิกภาพดี มีความสัมพันธ์ภาพดีกับนักเรียน ตามลำดับ

มานะ คอเถาะ (2541 : ข-ค) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณลักษณะที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดคือ ด้านการอบรม แนะนำ ปกครอง รองลงมาคือ ด้านสุขภาพและจิตใจ ด้านการสอน ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

เตือนใจ ชูปแจ่ม (2534 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความต้องการของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยาหันตรา ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณลักษณะที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ รองลงมาคือด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการอบรมแนะนำและการปกครอง ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ส่วนด้านบุคลิกลักษณะ ด้านวิชาการ ด้านการสอนและจิตใจ มีความต้องการน้อยที่สุด

สามารถ มีมา (2539 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 พบว่าลักษณะของครูผู้สอนวิชาเกษตรด้านที่นักศึกษามีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านการอบรมแนะนำ รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพและจิตใจ ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยและสังคม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสอน ตามลำดับ

กัลยาณี สุนทรภักดี (2539 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ได้วิจัยลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรทั้ง 7 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดคือ ด้านการอบรมแนะนำ และปกครอง รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพ ด้านสุขภาพกายและจิตใจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านวิชาการ และด้านการสอน ตามลำดับ

สมุทรา เจริญพันธ์ (2540 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ได้วิจัยลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรทั้ง 6 ด้าน ผลการวิจัย พบว่าลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านที่นักศึกษาต้องการมากที่สุด คือ ด้านความเป็นแบบอย่าง

ที่ดี รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน และด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาฟิสิกส์และสาขาวิชาสัตวศาสตร์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหา
2. กำหนดประเด็นคำถามและแบ่งแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. ศึกษาและปรับปรุงแบบสอบถาม
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามมีดังนี้

- ตอนที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านวิชาการ
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์
5. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
6. ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง

3.3.3 การตรวจสอบแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยอาจารย์ ดร.คณัย คิษยบุตร อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้ไปให้อาจารย์ชาญยุทธ จันทราคุณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา แล้วนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาพืชศาสตร์และสาขาวิชาสัตวศาสตร์ ด้วยแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถาม จำนวน 84 ชุด ให้ประชากรโดยตรง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนจำนวน 78 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.86

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

นำแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้ออกมาแจกแจงความถี่ และแบ่งเป็นหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้

1. สูตรการหาค่าร้อยละ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สูตรการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 2

$$\text{ค่าเฉลี่ย } \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

Σ = ผลรวม

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น

x = คะแนน (1, 2, 3, 4, 5)

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 2

$$\text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

กำหนดให้ σ = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σ = ผลรวม

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น

x = จุดกึ่งกลางของคะแนนแต่ละชั้น

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในตอนี่ 2 มาแปลผลข้อมูลเป็นค่าระดับความคิดเห็น โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2528 : 76)

4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก

2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

รายการ	จำนวน (N=78)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	61	78.21
หญิง	17	21.79
2. อายุ		
18-20 ปี	57	73.08
20 ปีขึ้นไป	21	26.92
3. อาชีพของบิดา-มารดา		
เกษตรกรกรรม	62	79.49
รับราชการ	11	14.10
ลูกจ้าง	3	3.85
อื่นๆ		
ค้าขาย	1	1.28
ธุรกิจส่วนตัว	1	1.28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=78)	ร้อยละ
4.รายได้ของบิดา-มารดา (ต่อปี)		
10,001 – 30,000 บาท	19	24.36
30,001 – 50,000 บาท	28	35.90
50,001 – 70,000 บาท	5	6.41
70,001 – 90,000 บาท	9	11.54
มากกว่า 90,000 บาท	17	21.79
5. เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม		
มีความสนใจในสาขาวิชาชีพเกษตรกรรมอยู่แล้ว	47	60.26
บิดา-มารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม	11	14.10
รุ่นพี่แนะนำ	10	12.82
เพื่อนชักชวน	6	7.69
อื่นๆ		
ไม่มีที่เรียน	3	3.85
ใกล้บ้านตัวเอง	1	1.28
6. ความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา		
ศึกษาต่อที่	(44)	(56.41)
)
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	14	17.96
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์	12	15.39
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม	7	8.97
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบางพระ	4	5.13
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2	2.56
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	2	2.56
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก	1	1.28
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี	1	1.28
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	1	1.28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=78)	ร้อยละ
สาขาวิชา		
สัตวศาสตร์	31	39.75
สัตวปีก	4	5.13
พืชไร่	3	3.85
พืชสวน	2	2.56
ส่งเสริมการเกษตร	2	2.56
สัตวบาล	2	2.56
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	13	16.67
ทำงานด้านการเกษตรในหน่วยงานของเอกชน	12	15.38
ทำงานด้านการเกษตรในหน่วยงานของรัฐ	7	8.98
ทำงานทางด้านอื่นๆ		
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	2	2.56

จากตารางที่ 1 การศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม จำนวน 78 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 78.21 มีอายุระหว่าง 18 - 20 ปี ร้อยละ 73.08 อาชีพของบิดา-มารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 79.49 ส่วนรายได้ของบิดา-มารดา (ต่อปี) พบว่ารายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท ร้อยละ 35.90 เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม คือ มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว ร้อยละ 60.26

สำหรับความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา พบว่ามากกว่าครึ่งต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 56.41 (มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ร้อยละ 17.96 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ร้อยละ 15.39 สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ร้อยละ 8.97 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบางพระ ร้อยละ 5.13 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ร้อยละ 2.56 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร้อยละ 2.56 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร้อยละ 1.28) ส่วนสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา พบว่าต้องการศึกษา (สาขาวิชาสัตวศาสตร์ ร้อยละ 39.75 สาขาวิชา-

สัปดาห์ ร้อยละ 5.13 สาขาวิชาฟิสิกส์ ร้อยละ 3.85 สาขาวิชาฟิสิกส์ สาขาวิชาส่งเสริม การเกษตร และสาขาวิชาสัตวบาล ร้อยละ 2.56)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการ ศึกษา

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการ ศึกษา ด้านการสอน

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. มีความตั้งใจในการสอนและรักการสอน	4.18	0.75	มาก
2. มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง	4.09	0.65	มาก
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียนการสอนในแต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน	4.03	0.20	มาก
4. มีความรู้ความสามารถในการกระตุ้นให้เด็กมองเห็นปัญหา รู้วิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบที่สร้างสรรค์	3.95	0.91	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนปฏิบัติ และกระทำจริง โดยค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	3.91	0.93	มาก
6. มีความสามารถในการบูรณาการและผสมผสาน วิชาเรียนเข้าด้วยกันได้ดี	3.82	1.03	มาก
7. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน	3.79	1.10	มาก
8. มีการระดมสมองของผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีอิสระในความคิด	3.77	1.01	มาก
9. มีการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.76	0.94	มาก
10. สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน	3.65	1.07	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
11. มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ในสถานประกอบการ	3.53	1.18	มาก
12. มีการจัดไปดูงาน ทัศนศึกษานอกสถานที่	3.51	1.47	มาก
13. เชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาให้คำแนะนำ กับผู้เรียน	3.35	1.48	ปานกลาง
14. มีทักษะและกลวิธีในการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ แจ่มแจ้งและชัดเจน	3.27	0.98	ปานกลาง
15. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้ เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.26	0.25	ปานกลาง
16. สามารถแก้ปัญหา และตอบคำถามได้อย่าง มีเหตุผล	3.25	0.82	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.69	-	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุค
ปฏิรูปการศึกษาด้านการสอน พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก 12 รายการ คือ
1) มีความตั้งใจในการสอนและรักการสอน 2) มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง 3)
กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียน การสอนในแต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน 4) มีความรู้ความ
สามารถในการกระตุ้นให้เด็กมองเห็นปัญหา วิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบที่สร้างสรรค์ 5) กิจ
กรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนปฏิบัติและกระทำจริง โดยค้นหาคำตอบด้วยตนเอง 6) มีความ
สามารถในการบูรณาการและผสมผสานวิชาเรียนเข้าด้วยกันได้ดี 7) มีความสามารถในการสร้าง
บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน 8) มีการระดมสมองของผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีอิสระในความคิด 9) มี
การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 10) สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็น
สื่อในการจัดการเรียนการสอน 11) มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในสถานประกอบการ
12) มีการจัดไปดูงาน ทัศนศึกษานอกสถานที่ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.18 , 4.09 , 4.03 , 3.95
, 3.91 , 3.82 , 3.79 , 3.77 , 3.76 , 3.65 , 3.53 และ 3.51 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นในระดับปาน
กลางมี 4 รายการ คือ 1) เชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำแนะนำกับผู้เรียน 2) มีทักษะและกลวิธีในการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจแจ่มแจ้งและชัดเจน 3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4) สามารถแก้ปัญหาและตอบคำถามได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.35 , 3.27 , 3.26 และ 3.25 ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.69

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูป การศึกษา ด้านวิชาการ

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.21	0.71	มาก
2. จัดทำงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.33	มาก
3. มีความรู้ทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้	4.01	0.90	มาก
4. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล	4.00	0.87	มาก
5. นำความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุงงานเนื้อหาที่จะสอนให้ทันสมัย	3.99	0.97	มาก
6. มีเพิ่มสะสมงานของครู และเพิ่มสะสมการสอน	3.99	0.86	มาก
7. มีความรู้ในด้านการวิจัย	3.82	0.86	มาก
8. มีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ	3.81	0.88	มาก
9. รวบรวมข่าวสารรอบตัวและเรื่องราวในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	3.79	1.02	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
10. มีความรู้ด้านเทคนิคการสอน จิตวิทยา การ วัดและการประเมินผล	3.72	1.00	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.94	-	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุค
ปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาการ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ คือ 1) มี
ความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 2) จัดทำงานด้านวิชาการ เช่น
เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ 3) มีความรู้ทางด้านวิทยาการ
คอมพิวเตอร์และภาษาเป็นเครื่องมือ ในการแสวงหาความรู้ 4) มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล 5) นำ
ความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุงงานเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัย 6) มีเพิ่มสะสมงานของครูและเพิ่มสะสม
การสอน 7) มีความรู้ในด้านการวิจัย 8) มีการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ 9)
รู้ข้อมูลข่าวสารรอบตัวและเรื่องราวในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ 10) มีความรู้ด้านเทคนิคการสอนจิต
วิทยา การวัดและการประเมินผล โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 , 4.06 , 4.01 , 4.00 , 3.99 , 3.82 ,
3.81 , 3.79 และ 3.72 ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ มีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่า
เฉลี่ยรวม 3.94

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการ
ศึกษา ด้านบุคลิกภาพ

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส	4.31	0.79	มาก
2. มีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง	4.24	0.79	มาก
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.23	0.79	มาก
4. มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส	4.22	0.98	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
5. มีการวางตัวที่ดี และมีสัมพันธภาพที่ดี	4.19	0.81	มาก
6. พุดจาสุภาพ อ่อนโยนและจริงใจ เสียงดังฟังชัด	4.12	0.93	มาก
7. สามารถทำงานและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี	4.09	1.01	มาก
8. มีการควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.05	0.92	มาก
9. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.05	0.91	มาก
10. ใช้ภาษาถูกต้อง และชัดเจนชัดคำ	3.95	0.92	มาก
11. มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุมและมั่นคง	3.88	0.99	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.12	-	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ คือ 1) การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส 2) มีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง 3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 4) มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส 5) มีการวางตัวที่ดีและมีสัมพันธภาพที่ดี 6) พุดจาสุภาพ อ่อนโยนและจริงใจ เสียงดังฟังชัด 7) สามารถทำงานและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี 8) มีการควบคุมอารมณ์ได้ดี 9) มีความกระตือรือร้นในการทำงาน 10) ใช้ภาษาถูกต้อง และชัดเจนชัดคำ 11) มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุมและมั่นคง โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ย 4.31 , 4.24 , 4.23 , 4.22, 4.19 , 4.12 , 4.09 , 4.05 , 4.05 , 3.95 และ 3.88 ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.12

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป	4.13	0.83	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
2. ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน	4.12	0.81	มาก
3. ปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย	4.04	0.96	มาก
4. วางตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.03	0.88	มาก
5. รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น	4.01	1.00	มาก
6. คอยให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียน อยู่เสมอ	3.97	1.08	มาก
7. สนใจให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานส่วน รวม	3.94	0.99	มาก
8. มีความเอื้ออารี สุภาพอ่อนโยน ไม่ถือตน	3.83	1.05	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.01	-	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคนิ
ปฏิรูปการศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ
คือ 1) มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป 2) ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน 3) ปรับตัวเข้ากับ
บุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย 4) วางตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ 5) รับฟังความคิดเห็น
ของผู้เรียนและผู้อื่น 6) คอยให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนอยู่เสมอ 7) สนใจให้ความ
ร่วมมือและช่วยเหลืองานส่วนรวม 8) มีความเอื้ออารี สุภาพ อ่อนโยน ไม่ถือตน โดยมีคะแนน
ค่าเฉลี่ย 4.13 4.12 , 4.04 , 4.03 , 4.01 , 3.97 , 3.94 และ 3.83 ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้
นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.01

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านคุณธรรมและความประพฤติ

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.27	0.82	มาก
2. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	4.22	0.83	มาก
3. มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.21	1.01	มาก
4. มีความตรงต่อเวลา	4.18	1.03	มาก
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเชื่อมั่นในตนเอง	4.13	0.94	มาก
6. มีความขยันและอดทน	4.09	0.94	มาก
7. รู้จักประเมินผลและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ	4.01	0.90	มาก
8. มีความยุติธรรมและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน	4.00	1.08	มาก
9. เคารพสิทธิของผู้อื่น	3.94	1.05	มาก
10. ไม่เอาความลับของลูกศิษย์ไปเปิดเผย	3.82	1.28	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.09	-	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ คือ 1) รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง 2) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ 3) มีความซื่อสัตย์ สุจริต 4) มีความตรงต่อเวลา 5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเอง 6) มีความขยันและอดทน 7) รู้จักประเมินผลและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ 8) มีความยุติธรรมและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน 9) เคารพสิทธิของผู้อื่น 10) ไม่เอาความลับของลูกศิษย์ไปเปิดเผย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.27, 4.22, 4.21, 4.18, 4.13, 4.09, 4.01, 4.00, 3.94 และ 3.82 ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.09

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ด้านการอบรม เน้นแนวและการปกครอง

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. อบรมให้ศิษย์เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย	4.31	0.90	มาก
2. เน้นแนวให้คำปรึกษาในด้านชีวิตและด้านการประกอบอาชีพ	4.13	0.99	มาก
3. อบรมศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ มีกิจกรรมอาชีพที่ดี	4.08	0.95	มาก
4. มีความสามารถในการปกครองผู้เรียนให้เชื่อฟังได้	3.99	1.07	มาก
5. มีความเข้าใจในตัวผู้เรียน	3.97	1.07	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.10	-	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาด้านการอบรม เน้นแนวและการปกครอง พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ คือ 1) อบรมให้ศิษย์เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย 2) เน้นแนวให้คำปรึกษาในด้านชีวิตและด้านการประกอบอาชีพ 3) อบรมศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้มีกิจกรรมอาชีพที่ดี 4) มีความสามารถในการปกครองผู้เรียนให้เชื่อฟังได้ 5) มีความเข้าใจในตัวผู้เรียน โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ย 4.31 , 4.13 , 4.08 , 3.99 และ 3.97 ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.10

ตารางที่ 8 สรุปค่าเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.12	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย (N=78)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2. ด้านการอบรม เน้นแนว และการปกครอง	4.10	มาก
3. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	4.09	มาก
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.01	มาก
5. ด้านวิชาการ	3.94	มาก
6. ด้านการสอน	3.69	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.99	มาก

จากตารางที่ 8 สรุปค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะครูสอน วิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน จากค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมแต่ละ ด้าน พบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้าน การ อบรม เน้นแนว และการปกครอง 3) ด้านคุณธรรมและความประพฤติ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 5) ด้านวิชาการ 6) ด้านการสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.12 , 4.10 , 4.09 , 4.01 , 3.94 และ 3.69 ตามลำดับ ซึ่งในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.99

4.2 วิจารณ์ผล

จากการศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ปีการศึกษา 2546 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และ อายุระหว่าง 18-20 ปี อาชีพของบิดา-มารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม เพราะจังหวัดมหาสารคามมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีน้ำเพียงพอสำหรับการ เกษตรกรรม สำหรับรายได้ของ บิดา - มารดาจะมีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-50,000 บาท / ปี ราย ได้ส่วนใหญ่ได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมเป็นหลัก เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม เพราะว่ามี ความสนใจในวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้วส่วนความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มากกว่าครึ่งต้องการศึกษาต่อ สำหรับสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการศึกษามากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพราะเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงทางด้าน การ เกษตรและมีรุ่นพี่ไปเรียนมาก ส่วนสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาพบว่า ต้องการ ศึกษาต่อ สาขาวิชาสัตวศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาทั้ง

6 ด้าน

1. ด้านการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะ ด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ มีความตั้งใจในการสอนและรักการสอน มีการวางแผนและเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียนการสอน แต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน อาจเป็นเพราะว่า การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้นักเรียนที่ดึ้นนั้น ครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีความตั้งใจในการสอน และรักการสอน ซึ่งการสอนที่ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการสอนก่อนทุกครั้งเสมอ เพื่อให้การสอนนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญครูสอนวิชาเกษตรต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน เพื่อที่จะเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมได้อย่างครบถ้วน

2. ด้านวิชาการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะ ด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดทำงานด้านวิชาการ เช่น เอกสาร ประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ และมีความรู้ทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และภาษา เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ อาจเป็นเพราะว่าในยุคปฏิรูปการศึกษาครูสอนวิชาเกษตร จำเป็นต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถถ่ายทอดความรู้ และทักษะให้กับนักศึกษาได้อย่างถูกต้องเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีการจัดทำงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะมีเนื้อหาในการเรียนการสอนที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ยุคปัจจุบัน และครูผู้สอนเองจะต้องมีความรู้ทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะได้ความรู้ใหม่ๆ อย่างรวดเร็วและทันสมัยที่สุด

3. ด้านบุคลิกภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะ ด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส มีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีการแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส เพราะบางวิชาครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีการสาธิตให้นักเรียนดู ต้องมีการแปลงหรือปฏิบัติงานในฟาร์มของวิทยาลัย ในทางเดียวกันครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะ ด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ มีอัตราศรัยไมตรีกับคนทั่วไป ให้ความสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน และปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาเกษตรที่ดี จะต้องมีความรู้ในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอริยาสัยไม่ตรีกับคนทั่วไป แสดงออกในทางที่ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและคนในสังคม จะต้องให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นด้านต่างๆ และสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย ในสถานที่ทำงานนั้นๆ

5. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาเกษตรที่ดีนั้น จะต้องรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และมุ่งมั่นในผลงาน ปฏิบัติตามแผนให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ และครูสอนวิชาเกษตรจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นผู้ยึดมั่นในคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมีความเป็นกลาง ประพฤติและปฏิบัติตนในทางที่ดี

6. ด้านการอบรม แนะนำและการปกครอง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคุณลักษณะ ด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ อบรมให้ศิษย์เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย แนะนำให้คำปรึกษาในด้านชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ และอบรมให้ศิษย์เป็นผู้มีความรู้มีกิริยามารยาทที่ดี อาจเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาเกษตร นอกจากจะมีหน้าที่ในการสอนแล้ว ยังมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้ศิษย์เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยและอบรมให้ศิษย์ได้รู้ กฎเกณฑ์ของสังคมและรักในความเป็นประชาธิปไตย เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างปกติสุข ในทางเดียวกันครูสอนวิชาเกษตรควรให้เวลากับนักศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและให้คำปรึกษากับนักศึกษาในเรื่องต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหาและหาทางออกให้นักศึกษาในทางที่ถูกต้อง พร้อมทั้งอบรมศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทที่ดี เป็นผู้นำในการพัฒนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านการอบรม แนะนำและการปกครอง เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถาม จำนวน 84 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนจำนวน 78 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.86 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย และแปลผลตามเกณฑ์ประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ปีการศึกษา 2546 จำนวน 78 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 78.21 มีอายุระหว่าง 18 - 20 ปี ร้อยละ 73.08 อาชีพของบิดา-มารดา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 79.49 ส่วนรายได้ของบิดา-มารดา (ต่อปี) พบว่ารายได้อยู่ระหว่าง 30,001 – 50,000 บาท ร้อยละ 35.90 เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพเกษตรกรรม คือ มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว ร้อยละ 60.26 สำหรับความต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา พบว่ามากกว่าครึ่งต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 56.41 (มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ร้อยละ 17.96 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ร้อยละ 15.39 สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ร้อยละ 8.97 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบางพระ ร้อยละ 5.13 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 2.56 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร้อยละ 2.56 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร้อยละ 1.28) ส่วนสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา พบว่าต้องการศึกษา (สาขาวิชาสัตวศาสตร์ ร้อยละ 39.75 สาขาวิชาสัตวปีก ร้อยละ 5.13 สาขาวิชาพืชไร่ ร้อยละ 3.85 สาขาวิชาพืชสวน สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสาขาวิชาสัตวบาล ร้อยละ 2.56)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกี่ยวกับ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษาทั้ง 6 ด้าน มีดังนี้

ด้านการสอน พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก 12 รายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) มีความตั้งใจในการสอนและรักการสอน 2) มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง 3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียน การสอนในแต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.69

ด้านวิชาการ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ คือ 1) มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 2) จัดทำงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ 3) มีความรู้ทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และภาษาเป็นเครื่องมือ ในการแสวงหาความรู้ ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ มีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.94

ด้านบุคลิกภาพ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส 2) มีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง 3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.12

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป 2) ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน 3) ปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.01

ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง 2) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ 3) มีความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.09

ด้านการอบรม แนะนำและการปกครอง พบว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ 3 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) อบรมให้ศิษย์เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย 2) แนะนำให้คำปรึกษาในด้านชีวิตและด้านการประกอบอาชีพ 3) อบรมศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้มีกิจกรรมายาทที่ดี ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.10

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะครูสอนวิชาเกษตรในยุศปฏิรูปการศึกษาทั้ง 6 ด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนเฉลี่ยรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านการ อบรม แนะนำและการปกครอง 3) ด้านคุณธรรมและความประพฤติ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 5) ด้านวิชาการ 6) ด้านการสอน ซึ่งในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.99

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม ควรนำผลการวิจัยนี้ไปพิจารณาใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงครูสอนวิชาเกษตร ให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และตรงกับความต้องการของนักศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับสถานศึกษาอื่น เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงครูสอนวิชาเกษตร ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และความต้องการของนักศึกษา เพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนวิชาชีพเกษตรกรรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2541. แนวคิดข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา. โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (อัคราเสนา)
- กัลยาณี สุนทรภักดี. 2539. คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 43 น.
- ไกรนุช สิริพุด. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : นิยมวิทยา. 188 น.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2540. การปฏิรูปการศึกษาทางออกเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศอย่างยั่งยืน. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. (อัคราเสนา)
- เตือนใจ รูปเข้ม. 2534. คุณลักษณะของครูเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 43 น.
- ประคอง กรรณสูต. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 344 น.
- ประเวศ วะสี. 2539. ปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน. 46 น.
- มานะ ดอเลาะ. 2541. คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีบริหารวิศ. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 43 น.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้งเฮาส์. 230 น.
- ระพีพร ทองท้าว. 2530. คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามแนวความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์ อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 46 น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 930 น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2531. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่ 4 .กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 974 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รมณีย์ อภาภิรม. 2531. วิธีสอนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ : โครงการตำราครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (อัดสำเนา)

วัชร ตระกูลงาม. 2542. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 218 น.

วิชัย ต้นศิริ. 2542. คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิญญูชน. 112 น.

วินิจ เกตุขำ และ คำเพชร ฉัตรสุกกุล. 2522. กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 189 น.

วิไล ตั้งจิตสมคิด. 2544. การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์. 236 น.

ศูนย์ปฏิบัติการการปฏิรูปการศึกษา. 2544. ปฏิรูปการศึกษาก้าวหน้าอย่างมั่นใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา. 145 น.

สมุทร เชิดชูพันธ์. 2540. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 73 น.

สามารถ มีมา. 2539. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 53 น.

โสภา ชูพิชัยกุล. 2522. จิตวิทยาสังคมประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 80 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1835

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษเรื่อง “คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม”

ด้วย นายชชาติ ชินยง นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง “คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม” ในกรณี ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ และสาขาสัตวศาสตร์ ในสถานศึกษาของท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผล ไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะกรรมการอุดมศึกษา จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ และสาขาสัตวศาสตร์ ในสถานศึกษาของท่าน ได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่สถาบันหรือนบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติพงศ์ มะโน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3699, 6072

โทรสาร 0-2326-4324

เอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม
 เลขที่.....
 วันที่ 126 S.A. 2546 41.....
 เวลา..... 09. ๓๖.....

ที่ ศธ 0524.04/ 1835

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษเรื่อง “คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม”

ด้วย นายชชาติ ยืนยง นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืชภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง “คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม” ในกรณีนี้ ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ และสาขาสัตวศาสตร์ ในสถานศึกษาของท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ และสาขาสัตวศาสตร์ ในสถานศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่สถาบันหรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(Handwritten signature)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติพงศ์ มะโน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
 ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

(Handwritten signature)
 ๑๖ ธ.ค. ๒๕๔๖

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3699, 6072

โทรสาร 0-2326-4324

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

ศึกษาโดย

นายชูชาติ ยืนยง รหัสประจำตัว 45035497

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูป
การศึกษา

2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

4. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้
เป็นความลับ

งานวิจัยในครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงได้ดีนั้น ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบ
แบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ณ โอกาสนี้
ด้วย

นายชูชาติ ยืนยง

ผู้ทำการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความหรือเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านเอง

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. บิดา-มารดาของท่านประกอบอาชีพ
 - () รับราชการ
 - () เกษตรกรรม
 - () ลูกจ้าง
 - () รัฐวิสาหกิจ
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. รายได้ของบิดา-มารดา / ต่อปี.....บาท
5. เหตุใดท่านจึงเลือกมาเรียนทางด้านวิชาชีพเกษตรกรรม
 - () บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม
 - () มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว
 - () รุ่นพี่แนะนำ
 - () เพื่อนชักชวน
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. หากท่านสำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. แล้วท่านต้องการ
 - () ศึกษาต่อที่.....
สาขาวิชา.....
 - () ทำงานทางด้านการเกษตรในหน่วยงานของรัฐ
 - () ทำงานทางด้านการเกษตรในหน่วยงานของเอกชน
 - () ประกอบอาชีพเกษตรกรรม
 - () ทำงานทางด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรยุคปฏิรูปการศึกษา
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในยุคปฏิรูปการศึกษา

ด้านการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง					
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียน การสอนในแต่ละวิชาได้อย่างชัดเจน					
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
4. มีความสามารถในการบูรณาการและผสมผสานวิชาเรียนเข้าด้วยกันได้ดี					
5. มีทักษะและกลวิธีในการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจแจ่มแจ้งและชัดเจน					
6. มีการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
7. กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนปฏิบัติและกระทำจริง โดยค้นหาคำตอบด้วยตนเอง					
8. สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน					
9. มีการระดมสมองของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีอิสระในความคิด					
10. มีการจัดไปดูงาน ที่สถานศึกษาอื่นนอกสถานที่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. สามารถแก้ปัญหา และตอบคำถามได้อย่างมีเหตุผล					
12. มีความตั้งใจในการสอน และรักการสอน					
13. มีความสามารถในการกระตุ้นให้เด็กมองเห็นปัญหา รู้วิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบที่สร้างสรรค์					
14. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน					
15. เชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาให้คำแนะนำกับนักเรียน					
16. มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในสถานประกอบการ					

ด้านวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ					
2. มีความรู้ในด้านการวิจัย					
3. มีความรู้ทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้					
4. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล					
5. มีการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ					
6. นำความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุงงานเนื้อหาที่จะสอนให้ทันสมัย					
7. จัดทำงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความอย่างสม่ำเสมอ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตเห็นาใบเซอร์ประโยชน์ตามการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
9. มีความรู้ด้านเทคนิคการสอน จิตวิทยา การวัด และการประเมินผล					
10. มีเพิ่มสะสมงานของครู และเพิ่มสะสมการสอน					

ด้านบุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. มีการวางตัวที่ดี และมีสัมพันธภาพที่ดี					
2. พุดจาสุภาพ อ่อนโยนและจริงใจ เสียงดังฟังชัด					
3. ใช้ภาษาถูกต้อง และชัดถ้อยชัดคำ					
4. มีความตรงต่อเวลา					
5. มีการควบคุมอารมณ์ได้ดี					
6. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
7. การแต่งกายเหมาะสมกับสถานที่และโอกาส					
8. มีลักษณะการเป็นผู้นำ					
9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
10. มีสุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง					
11. มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุมและมั่นคง					
12. มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส					
13. สามารถทำงานและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี					

ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน					
2. รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. มีอิทธิพลไม่ตรีกับคนทั่วไป					
5. มีความเอื้ออารีสุภาพอ่อนโยน ไม่ถือตน					
6. สนใจให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานส่วนรวม					
7. วางตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ					
8. ปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย					

ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่					
2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม					
3. รู้จักประเมินผลและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ					
4. เคารพสิทธิของผู้อื่น					
5. รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง					
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง					
7. มีความซื่อสัตย์ สุจริต					
8. มีความขยันและอดทน					
9. มีความยุติธรรมและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน					
10. ไม่เอาความลับของลูกศิษย์ไปเปิดเผย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. แนะนำให้คำปรึกษาในด้านชีวิตและด้านการประกอบอาชีพ					
2. มีความเข้าใจในตัวผู้เรียน					
3. มีความสามารถในการปกครองผู้เรียน ให้เชื่อฟังได้					
4. อบรมศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ มีกิริยามารยาทที่ดี					
5. อบรมให้ศิษย์ เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้